MPK
MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYS
FÖRSVARSUTBILDNINGSFÖRENINGEN

LAUSUNTO 55/2.18

5.4.2018

Puolustusvaliokunta

Puolustusvaliokunta perjantai 6.4.2018 / HE 13 / 2018 vp / Asiantuntijapyyntö

MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYKSEN (MPK) LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ LAIKSI HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYSTÄ PUOLUSTUSVOIMISSA HE 13/2018

1. Yleistä

Hallituksen esitys laiksi henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa korjaa tehokkaasti nykylainsäädännön hajanaisuutta ja tarpeetonta toistoa eri henkilörekisterien osalta useissa eri laeissa. Lakiehdotus vastaa hyvin tavoitteeseen muodostaa henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa yhtenäinen ja yhtenäisesti säännelty kokonaisuus. Niin rekisterinpitäjän kuin rekisteröityjen näkökulmasta on selkeää, että henkilötietojen käsittelyä koskeva sääntely on löydettävissä keskitetysti yhdestä ajantasaisesta laista. Samat tavoitteet toteutuvat myös hallituksen esityksessä lakiin vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta tehtävistä muutoksista.

2. Tietosisältöjen sääntely

Puolustusvoimien pysyvien henkilörekisterien sallitut tietosisällöt on ehdotettu kirjoitettavan tyhjentävästi, mutta samalla nykyistä joustavammin. Käytännössä tämä ehdotetaan toteutettavaksi siten, että laissa säädettäisiin niistä tietoluokista, joihin kuuluvia henkilötietoja rekisteriin olisi sallittua tallettaa. Tietoluokkien yksityiskohtaisempi sisältö määräytyisi rekisterin käyttötarkoituksen perusteella. Henkilötietojen tallettamisen rekisteriin tulisi lisäksi aina olla rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellista ja erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen osalta välttämätöntä. Koska erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen suoja kuuluu yksityisyyden suojan ydinalueeseen, niiden tallettamisesta rekistereihin säädettäisiin edelleen ehdotuksen mukaan muita tietoja yksityiskohtaisemmin.

Hallituksen esityksessä lakiin vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta tehtävistä muutoksista on huomioitu siirtyminen yksityiskohtaisista tietosisällöistä tietoluokkiin, joiden sisältö määräytyy rekisterin käyttötarkoituksen perusteella. Rekisteröidyn olisi nykyistä helpompi muodostaa kuva siitä, mihin tarkoituksiin MPK hänen tietojaan käsittelee, mihin tietoja luovutetaan ja kuinka kauan niitä säilytetään. Tämä tukee Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 sekä tietosuojalain säännösten toteuttamista MPK:ssa ja helpottaa myös rekisteröidyn oikeuksien käyttämistä.

Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK) Y-tunnus 2175871-8
Keskustoimisto, Töölöntorinkatu 2 B 8. krs, 00260 Helsinki
toimisto@mpk.fi www.mpk.fi

3. Lausuntojen huomioonottaminen

Hallituksen esityksen mukaan muutosehdotukset ovat olleet monelta osin perusteltuja ja säännöksiä on jatkovalmistelussa niiden mukaisesti täsmennetty.

MPK:n toiminta ja strateginen kumppanuus Puolustusvoimien kanssa on hallituksen esityksessä otettu huomioon ja esitys tukee MPK:n lakisääteisen toiminnan toteuttamista.

MPK pitää erittäin myönteisenä sitä, että esityksessä on otettu huomioon MPK:n mahdollisuus itse tallettaa tietoja suoraan Puolustusvoimien henkilörekistereihin. Säännös ei velvoittaisi Puolustusvoimia, vaan ainoastaan mahdollistaisi luvan antamisen. Esityksen mukaan MPK voisi tallettaa asevelvollisrekisteriin tietoja sen koulutukseen osallistumisesta. MPK:n järjestämillä koulutuksilla on merkitystä asevelvollisen kertausharjoitusvuorokausiin ja henkilön sijoitukseen sodan ajan joukoissa.

MPK:lla oli mahdollisuus osallistua lakiehdotuksen valmisteluun ja lausua ehdotuksen luonnoksesta. MPK:n esittämät muutokset on pääosin otettu huomioon. Ainoa yksityiskohtainen esitys, jonka MPK vielä pyytää ottamaan valmistelussa huomioon liittyy MPK:n toiminnan turvallisuuden varmistamiseen. MPK esittää, että laki vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta (556/2007) 41 §:n 2 momenttiin lisättäisiin tietojen luovuttaminen MPK:n rekisteristä poliisille ja momentti olisi: "Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen rekisteristä voidaan salassapitovelvollisuuden estämättä antaa puolustusvoimille, pelastusviranomaisille ja poliisille vapaaehtoiseen maanpuolustukseen osallistuvan perustietoja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen koulutuksen järjestämiseksi sekä tietoja henkilön sijoituksesta poikkeusolojen tehtävään sijoitettavuuden arvioimiseksi."

Muutosesityksen perusteena on tarve varmistaa oikeus henkilötietojen luovutukseen puolustusvoimille ja poliisille tilanteessa, jossa ilmoittautuneiden henkilöiden tausta on turvallisuuden varmistamiseksi syytä tarkistaa puolustusvoimien ja poliisin rekistereistä. Menettely täydentäisi turvallisuusselvityslain (726/2014) 19 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaista mahdollisuutta laatia perusmuotoinen henkilöturvallisuusselvitys vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain mukaiseen koulutukseen valittavista henkilöistä. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi tilannetta, jossa koulutukseen hakee henkilö, joka on vapautettu asepalveluksen suorittamisesta mielenterveydellisistä syistä.

MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYS

Pertti Laatikainen
Toiminnanjohtaja

Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK) Y-tunnus 2175871-8
Keskustoimisto, Töölöntorinkatu 2 B 8. krs, 00260 Helsinki
toimisto@mpk.fi www.mpk.fi